

Nr. 30.
20.
október.

Lög

um

forkaupsrjett leiguliða o. fl.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1 gr.

Þegar jarðeign, sem er í bygging, gengur kaupum og sölum, skal hún fyrst boðin til kaups leiguliða. Vilji hann framhalda ábúðinni og borga jafnmikið verð fyrir jörðina eins og aðrir, þá skal hann öðrum fremur hafa rjett til að ná kaupum á henni fyrir það verð, enda sjeu honum eigi gjörð erfðari borgunarkjör, eða aðrir skilmálar en í raun og veru standa til boða frá öðrum.

Nú hefur ábúandi sagt jörð lausri, eða honum verið löglega byggt út frá næstu fardögum, og heldur hann þá forkaupsrjetti það sem eptir er af ábúðartíð hans, meðan jörð er óbyggð; en frá þeim tíma á sá forkaupsrjettinn, sem ætlar að taka jörðina til ábúðar næsta fardagaár, og hefur fengið bygging fyrir henni.

Nú eru ábúendur á jarðeign þeirri, er selja skal, fleiri en einn, og skal þá bjóða hana alla sjerhverjum þeirra til kaups; vilji fleiri en einn þeirra kaupa, þá skal sá ganga fyrir, sem áður kann að eiga eitthvað í jörðunni, en annars ræður eigandi, hverjum þeirra hann selur.

2 gr.

Nú eru afrjettarlönd eða óbyggð lönd, er nota má til afrjetta, seld út af fyrir sig, og á þá sveitarfjelag það, eða sveitarfjelög þau, sem land það liggur undir, forkaupsrjettinn.

3 gr.

Nú eru ítök, skógar, fossar eða önnur jarðgögn, sem skilin eru eða skilin verða frá jörðu, önnur en laxveiði og silungsveiði, seld eða leigð út af fyrir sig, og á þá sá forgangsrjett til kaups eða leigu, er land á undir.

4 gr.

Nú afsalar sásjer forkaupsrjetti, er hann hefur samkvæmt 1. eða 3. gr., og öðlast þá sveitarfjelag það, er jörð eða jarðargögn liggja í, forkaupsrjettinn.

Nr. 30. Lög 20. október um forkaupsrjett leiguliða o. fl.

Lov

om

Lejlændingers Forkøbsret m. m.

Nr. 30.
20.
Oktober.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark,
de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Naar en Jordejendom, som er i Bygsel, skal overdrages ved Salg, skal den først tilbydes Lejlændingen til Købs. Vil han fortsætte Brugen af Jorden og betale en ligesaa stor Købesum for Jorden som andre, skal han fremfor andre have Ret til at faa den købt for denne Købesum, hvorhos der ikke maa stilles ham byrdefuldere Betalingsvilkaar eller andre Betingelser, end der i Virkeligheden tilbydes fra andre.

Har en Lejlænding opsagt sit Bygsel eller det er lovligt opsagt ham til næste Fardag, beholder han Forkøbsretten for den tilbagestaaende Del af sin Bygselstid, saalænge Jorden ikke paany er bortbygset, men fra den Tid tilkommer Forkøbsretten den, som agter at tiltræde Jorden til Brug næste Fardagaar og har faaet den tilbygset.

Naar der paa en Jordejendom, som skal sælges, er flere end en Lejlænding, saa skal den tilbydes hver især af dem til Købs; dersom flere end en af dem vil købe den, da gaar den forud, som i Forvejen maatte eje en Del af Jorden, men ellers er Ejeren raadig over, til hvem af dem han vil sælge den.

§ 2.

Naar Afretsstrækninger eller ubebyggede Jordstrækninger, der kan benyttes som Afret, skulle sælges for sig, tilkommer Forkøbsretten den eller de Kommuner, hvor Landstrækningerne ere beliggende.

§ 3.

Naar Servituter, Skove, Vandfald eller andre Herligheder, som ere adskilte eller kunne adskilles fra en Jordejendom, — Retten til Laxe- og Forelfiskeri dog undtaget — sælges eller lejes for sig, har den, som ejer Grunden, Fortrinsret til at købe eller leje.

§ 4.

Naar nogen frasiger sig den ham i Henhold til §§ 1 og 3 tilkommende Forkøbsret, da gaar denne over til den Kommune, hvor Jorden eller Jordherligheden er beliggende.

Nr. 30.
20.
október.

5. gr.

Sá, er neyta vill forkaupsrjettar samkvæmt lögum þessum, skal segja til þess innan hálfis mánaðar frá því er honum voru boðin kaupin, ella má öðrum selja; sama er og um leigurjett samkvæmt 3. gr.

Rjett er að bjóða sveitarfjelagi kaup, að frágengnum þeim, er forkaupsrjettinn á, þótt hann sje enn eigi búinn að afsala sjer forkaupsrjettinum.

Yfirlýsing þess, er forgangsrjett á samkvæmt 1., 2. og 3. grein, um að hann afsali sjer forgangsrjettinum, gildir eigi lengur en 6 mánuði.

6. gr.

Sje eigi gætt fyrirmælanna í 1.—4. gr., getur sá, er forgangsrjettur hans er fyrir borð borinn, krafizt þess, að gjörningur sá, sem í bága fer við ákvarðanir þessar, sje ógildur metinn gagnvart honum, og á hann rjett á að ganga inn í kaupin eða leiguna, enda sje lögsókn til þess hafin innan 6 mánaða frá því, er hann fjekk vitneskju um misfelluna, og málinu framhaldið með hæfilegum hraða. Auk þess ber seljanda að bæta rjetthafa tjón það, er hann kann að hafa beðið af broti gegn ákvæðum laga þessara.

7. gr.

Með lögum þessum er úr lögum numið konungsbrjef 22. des. 1797 um forkaupsrjett leiguliða og tilsk. 18. júní 1723, að því er Ísland snertir.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 20. október 1905.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

H. Hafstein.

§ 5.

Nr. 30.
20.
Oktober.

Den som vil benytte sin Forkøbsret overensstemmende med denne Lov, skal anmeldte saadant inden 14 Dage, efterat Købet er tilbudt ham, i modsat Fald maa Salget ske til en anden; det samme gælder om Lejeret ifølge § 3.

Naar Indehaveren af Forkøbsretten ikke gør denne gældende, bør Købet tilbydes Kommunen, selv om førstnævnte endnu ikke har frasagt sig Forkøbsretten.

En Erklæring af den, der i Henhold til §§ 1, 2 og 3 er Indehaver af Forkøbsretten, om at han frasiger sig denne, er ikke bindende længere end 6 Maaneder.

§ 6.

Naar Bestemmelserne i §§ 1—4 ikke iagttages, kan den, hvis Forkøbsret er tilsidesat fordre, at den imod foranstaaende Bestemmelser stridende Retshandel erklæres for ugyldig i Forhold til ham, hvorhos han har Ret til at indtræde i Købet eller Lejen, for saa vidt Sagsanlæg til den Ende er paabegyndt inden 6 Maaneder efter at han fik Kundskab om Misligheden, og Sagen fortsættes med passende Hurtighed. Desuden har Sælgeren at erstatte Rettighedshaveren alt det Tab, som denne maatte have lidt ved Forsømmelsen.

§ 7.

Ved nærværende Lov ophæves Reskript ang. Lejlændingers Forkøbsret af 22de December 1797 samt Frd. 18de Juni 1723, for saa vidt angaar Island.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 20. Oktober 1905.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

H. Hafstein.

Islands Ministerium, den 20. Oktober 1905.

H. Hafstein.

Olafur Halldórsson.